

Tsjielp!!

Natuur- en Vogelwacht Culemborg e.o.

Digitale nieuwsbrief editie juli-augustus 2024 – nr. 165

NVWC-activiteiten juli-augustus 2024

zwervende pantserjuffer

tangpantserjuffer

tengere pantserjuffer

Leden van de insectenwerkgroep brachten een bezoek aan natuurgebied De Geelders bij Schijndel.

Hier een kleine impressie van de prachtige juffers die daar massaal rondvlogen!

Foto's Jan dirK Buizer

05-07-2024

Nationale NachtvlinderNacht (NaNaNa): iedereen welkom!

In het weekend van 5-7 juli wordt weer in heel Nederland onderzoek gedaan naar nachtvlinders. Ook de NVWC doet mee! Zie je op vrijdagavond 5 juli in de Zump een felle lamp? Dat zijn wij! Leden van de insectenwerkgroep staan v.a. 22:30 uur in de Zump met laken en lamp om nachtvlinders te lokken en op naam te brengen. Er is ook nog alcohol in het spel: op een aantal bomen wordt stroop gesmeerd, waar de z.g. "kroeglopers" op afkomen.

De gegevens worden gebruikt voor landelijk onderzoek, want in het hele land wordt op dezelfde wijze aan dit onderzoek meegewerkt.

Juli is een goede maand voor nachtvlinders, alleen kunnen we pas laat beginnen, omdat het pas laat begint te schemeren. U bent van harte welkom om een kijkje te komen nemen en u te verbazen over prachtige vlinders die in het donker vliegen. Zie ook [De Vlinderstichting | NaNaNa](#) en het [nieuwsbericht](#).

De planning is: vrijdag 5 juli v.a. 22:30 uur.

Bij slecht weer kijken we uit naar zaterdag 6 juli, houdt de [agenda](#) in de gaten.

Waar: De Zump, ingang Pijlkruid (linkeringang en na het toegangshek rechtdoor).

06-07-2024

Vogels in de buurt: Waar gaan we vogelen?

Zaterdag 6 juli is er weer een vogelexcursie met Gerrit Jan Klop. Waar we dit keer heen gaan is nog een verrassing, ook voor hemzelf. Hij gaat weer een mooi gebied uitzoeken om te bezoeken. Waar we verzamelen is al wel bekend:

We stappen op 6 juli om 9:00 uur op de fiets vanaf het grote plein voor De Steenuil, Steenovenslaan 20, Culemborg. De excursie duurt ongeveer twee uur. Deze maandelijkse fietsexcursies zijn geschikt voor zowel beginnende als gevorderde vogelaars. Aanmelden vooraf is niet nodig en er zijn geen kosten aan verbonden. Heb je een verrekijker? Neem die dan mee.

Voor meer info een mailtje naar gjklop@gmail.com.

Volgende excursie (**GEEN EXCURSIE IN AUGUSTUS**): 7 september.

Hak-al nr. 2024-2 verschenen, de APP. special

Leden hebben deze editie inmiddels in de bus gekregen, maar de Hak-al is [hier online](#) te lezen met o.a. handige apps en uitgebreid verslag van de BigDay.

NVWC-activiteiten juli-augustus 2024 (vervolg)

06-07-2024

Vakantie

Jeugdactiviteit: Nachtvlinderval legen (ochtend)

Op 6 juli doet ook de jeugdgroep mee aan de Nationale Nachtvliedernacht, maar die kan eerst lekker slapen. We gaan namelijk in de mooie grote bloemrijke achtertuin van Margreet de Nie een nachtvlinderval legen! In de nacht van 5 op 6 juli zet Margreet een nachtvlinderval in haar tuin neer met een felle lamp aan. In de nachtelijke uurtjes zullen er vast heel veel bijzondere nachtvlinders op de bloemen afkomen om even lekker te snoepen.

Op 6 juli gaan wij in de ochtend de val legen. De activiteit is in de ochtend, omdat de nachtvlinders niet de hele tijd in de val kunnen blijven zitten. Te lang is niet goed voor ze, dan kunnen ze in de val hun vleugeltjes kapot vliegen.

Je kunt je opgeven via jeugdcoor@nvwc.nl.

Ook vriendjes, nichtjes zijn welkom.

Wanneer: zaterdag OCHTEND 6 juli.

Tijd: 9:30 – 11:30 uur.

Brengen en halen: Margreet de Nie, Landzichtweg 14, 4105 DP Culemborg.

In augustus is er geen activiteit en we zien elkaar na de vakantie weer in september. Dan gaan we..... sterrenkijken! Alvast fijne vakantie!

18-08-2023

 18 augustus sluitingsdatum inleveren kopij Hak-al nr. 2024-3.

Nieuws uit de natuur (juni)

Spotvogel en bosrietzanger gevonden en meer!

Er stond nogal wat wind, daarom ging de fietsexcursie niet richting uiterwaarden, maar naar de Mariënwaerd. De vorige excursie waren we daar op zoek naar de wielewaal en vonden we hem niet, dit keer werd hij verschillende keren gehoord (helaas niet gezien). Ook werden, naast de "normale" waarnemingen, de raaf, vrouwtje koekoek, havik en grote bonte specht waargenomen. Gehoord: heel veel vogels w.o. spotvogel, bosrietzanger, rietzanger, kleine karekiet, appelvink en sprinkhaanzanger (foto).

Bij het herkennen van hommels let je vooral op het kontje en de rug

Op de hommelsworkshop in juni zijn de aanwezigen heel wat wijzer geworden over het leven van een hommels en met Annette van Berkel leerden ze 6 hommelssoorten kennen die in Culemborg e.o. het meest algemeen zijn. Ook kunnen ze koekoekshommels (die hun kroost door andere hommels laten grootbrengen) en hommelslookalikes onderscheiden van "gewone" hommels. Voor de workshop maakte Annette voornamelijk gebruik van eigen materiaal, prachtige foto's en filmpjes, en de film "Hommels herkennen" van Anthonie Stip. De deelnemers werden ook aan het werk gezet: een zoekkaart maken met de kenmerken van de zes behandelde hommels: 2 witkonten, 2 bruinruggen en 2 roodkonten.

Samen met Tijn Smeeman ging Annette op pad om de meest hommelsrijke omgeving van dit moment te zoeken en dat werd de Prijsseweg. Tijdens de excursie die volgde op de workshop werden hier alle gewenste soorten aangetroffen. Nu maar zelf verder oefenen met de "basisgids hommels" op zak, de hommels vliegen weer volop!

Nieuwe soorten in de nachtvlinderval

Het aantal gevangen nachtvlinders is in juni behoorlijk toegenomen. Er werden van 23 vlinders/12 soorten tot 87 vlinders/23 soorten per nacht aangetroffen in de vallen. Naast de 87 macro's zaten ook nog 85 micro's/34 soorten in de val bij Margreet, die door Tijn op naam gebracht werden. Met zulke aantallen kun je wel wat hulp gebruiken! Micro's hebben vaak prachtige namen als dwarsstreephaakbladroller, stipjesbladroller en distelknoopvlekje.

Naast de gewone soorten voor de tijd van het jaar waren er ook die voor het eerst in de val vlogen: in Culemborg bij Loes de gevleete zomervlinder (foto) en variabele spikkelspanner, bij Margreet de tweekleurige uil, bij Rosina in Dreumel de kleine zomervlinder, plat beertje en een donker exemplaar van morpheusstofuil. Ook zaten hier drie pijlstaarten in de val: ligusterpijlstaart, populierenpijlstaart en klein avondrood.

Fotorubriek: Grote weerschijnvlinder in Beusichem

Eerste waarneming in de Betuwe! Cynthia van Leusden trof de vlinder aan in haar achtertuin en kon [deze prachtige foto](#) maken.

Nieuws van het bestuur

Nieuwe natuurfilms

We zijn blij om te kunnen vermelden dat het komende seizoen de samenwerking met Theater De Fransche School wordt voortgezet. Er staan weer prachtige natuurfilms op het programma. De data: zondagmiddag 22 sept, 17 nov, 19 jan en 23 mrt.

Sprinkhaanworkshop

Ze springen voor je voeten weg, ze tsjirpen en iedere soort heeft zijn eigen tsjirp, ze kunnen een plaag veroorzaken, je kunt ze eten, maar kun je ze ook herkennen? Eind augustus/begin september zal de NVWC een sprinkhaanworkshop organiseren met daarna een excursie om het geleerde in de praktijk te brengen. De data zijn momenteel nog niet bekend, maar u zult tijdig op de hoogte worden gebracht om te kunnen inschrijven voor deze workshop en excursie. Ook op onze website zal dit worden vermeld.

Basicursus vogelherkenning NVWC

Ook dit najaar zal Han Sloots een cursus vogelherkenning organiseren. Deze cursus is voor iedereen die het leuk vindt om vogels (beter) te leren herkennen en bestaat uit 8 cursusavonden op woensdag en enkele excursies op zaterdagochtend in de periode september 2024 t/m april 2025. Meer hierover in de volgende nieuwsbrief.

De eerstvolgende bestuursvergaderingen op maandag 19 augustus.

Activiteiten en berichten van anderen

Natuur- en Vogelwacht De Vijfheerenlanden:

- 6 juli Slootjesdag voor kinderen t/m 12 jaar. Slootbeestjes vangen achter de Schaapskooi en bekijken. Vooraf vertonen we een diaserie over het slootleven. Tijd: 10:00 -12:00 uur of 13:00 – 15:00 uur.
 - 6 juli Nationale Nachtvliedernacht in de Schaapskooi. Aanvang 21:00 uur met een korte voordracht over de nachtvlieders van de Vijfheerenlanden. Daarna gaan we het veld in om nachtvlieders te kijken bij lamp en laken. Ook wordt op een aantal bomen een mengsel van stroop en wijn gesmeerd om vlieders te lokken. Toegang is gratis.
 - 18 aug Excursie naar Plan Tureluur o.l.v. Eduard Polfliet.
 - 30 aug Onder water snorkelen in Zeeland o.l.v. Lida Hellingman
- [Hier meer](#) informatie over bovenstaande activiteiten.

Werk aan het Spoel:

- 7 juli en 4 augustus “Lek in de verdediging”. Vanaf Werk aan het Spoel, over de Lek met het Liniepontje naar Werk aan de Groeneweg. Met aandacht voor de uiterwaarden, de Lek, de zichtbare restanten van de Waterlinie en verhalen van de geschiedenis van dit gebied. Tijd: 13.30 – 16.30 uur. [Hier meer](#) info en aanmelden.
- Vaartijden Liniepont juli-augustus. In de maanden juli - augustus vaart de Liniepont dagelijks, maar door de hoge waterstand komen stremmingen voor. [Controleer hier](#) de actuele vaartijden.

Geldersch Landschap & Kasteelen: Zomeravondwandelingen

- 12 juli Genieten van de avondsfeer in de Goilberdingervaard. Het is bijzonder om op een mooie zomeravond door de uiterwaarden van de Lek te lopen. De boswachter gaat samen met u op zoek naar bijzondere planten en er wordt gekeken naar vogels. Daarnaast is er aandacht voor de Hollandse waterlinie die hier prominent aanwezig is. Er valt dus veel te genieten. Tijd: 19:00 – 21:00 uur. [Hier meer](#) info en aanmelden.
- 16 juli Genieten van de avondsfeer in de uiterwaarden van de Waal. Deze stevige avondwandeling brengt ons door het Parkbos van landgoed Waardenburg Neerijnen op de Waalbandijk. We dalen af naar de Rijswaard en volgen de struinroute door het uitgestrekte gebied langs de Waal. Onderweg vertelt de boswachter over het ontstaan en beheer van het landschap. We hebben oog voor de bijzondere vegetatie (stroomdalflora) in het gebied. Tijd: 19:00 – 21:30 uur. [Hier meer](#) info en aanmelden.

Activiteiten en berichten van anderen (vervolg)

NIEUWSBERICHTEN

IVN West-Betuwe:

Bij deze activiteiten van de IVN is iedereen welkom. Graag wel even aanmelden.

- 13 juli 's avonds: Wandelexcursie in natuurgebied 't Broek.

IVN nodigt geïnteresseerden uit om mee te gaan met een wandeling door 't Broek bij Waardenburg. Dit natuurgebied zit verstopt tussen de snelwegen van knooppunt Deil. Het is een mooi natuurterrein in het komkleigebied met afwisselend bosjes, open terrein, hoge rietkragen en restanten van eendenkooien.

Tijd: 19:00 uur, duur 2 - 2,5 uur. [Hier meer](#) info.

- 20 juli 's ochtends: plantenexcursie in de Zouweboezem.

De plantenwerkgroep organiseert een excursie naar de Zouweboezem bij Lexmond. Dit gebied bestaat uit twee vaarten met daartussen open water, riet- en zeggenmoerassen, wilgengrienden en elzenbroekbos.

Bij vogelaars is het gebied bekend vanwege o.m. de zwarte stern, waterral, snor en purperreiger, maar ook plantenliefhebbers kunnen hun hart ophalen. Rietmoerassen zoals hier komen alleen voor bij nagenoeg natuurlijk fluctuerend waterpeil en zijn in ons land een zeldzaam verschijnsel geworden.

Tijd: 10:30 uur, duur: ongeveer 2 uur. [Hier meer](#) info.

- 9 aug 's avonds: Wandelen en (nacht)vlinders in de Steendert.

De Steendert bij Ophemert is een prachtig natuurgebied in de komgronden tussen Waal en Linge. Door kleiwinning zijn er twee plassen ontstaan met daaromheen hooilanden, oude knotwilgen en struiken, een populierenbos en een akkerland. Het resultaat is een prachtig gebied met een grote biodiversiteit. Onderweg geven de IVN natuurgidsen uitleg over de ontwikkeling van het landschap en besteden zij aandacht aan de aanwezige planten en dieren.

Als het donker begint te worden, eindigt de wandeling bij de plaats waar IVN natuurgidsen Anja de Wit en Rosina Verweij een wit laken met een sterke lamp erboven hebben geplaatst om nachtvinders te vangen en te laten bekijken. Maak kennis met het magische leven van de vaak verrassend mooie nachtvinders! Start wandeling 20:00 uur, duur ca. 1,5 uur. Aansluitend nachtvinders. [Hier meer](#) info.

TUINTELLING: 2 - 4 aug Tuinvlindertelling

Loop tijdens de teldagen een rondje door de tuin en noteer gedurende 15 minuten alle vlinders die je ziet en geef de telling door.

Kies een zonnig moment. Als het warm is vliegen ze al vanaf een uur of negen tot het einde van de middag. Vlinder gezien, maar weet je niet welke? Download de [vlinderkaart](#) van De Vlinderstichting. Doe je mee? [Hier meer](#).

Zoogdiervereniging: 23 - 25 aug "Nacht van de Vleermuis"

In vele landen in Europa wordt dit weekend aandacht besteed aan vleermuizen.

Internationaal gezien is het de 28ste keer dat de *Bat Night* plaatsvindt. Ook in Nederland zijn er vleermuisactiviteiten voor jong en oud verspreid over het land.

Op [deze site](#) vind je activiteiten per provincie. De site wordt steeds bijgewerkt als er nieuwe activiteiten bij komen.

Waterliniemuseum Bunnik: t/m 25 aug Kleuterexpositie De Kleine Mol

Speciaal ontworpen voor kinderen van 2 - 5 jaar. Leer hoe deze nieuwsgierige mol leeft, graaft en avonturen beleeft onder de grond. Er zijn diverse activiteiten en spelletjes. Alleen kinderen betalen entree, de ouders mogen gratis mee. [Hier meer](#).

RAVON: [Download hier](#) "Kijk op Exoten" nr. 45

Met o.a. rosse stekelstaart (eendensoort) in Nederland in 2023.

De Vlinderstichting:

- Online nachtvlinder cursus.

Lastig hoor, nachtvinders herkennen. Want waar moet je beginnen met al die ruim 2300 soorten die in ons land voorkomen? Jurriën en Rik leggen in deze cursus vanaf de basis uit hoe je ze kunt herkennen, maar ook waar je ze kunt vinden en hoe je ze kunt lokken. Na het bekijken van deze cursus weet jij hoe je kunt beginnen met het kijken naar nachtvinders!

Deze cursus bestaat uit 4 blokken, samen goed voor 60 minuten kijk- en leerplezier. [Hier meer](#).

- "Toekomst voor Natuur" afl. 62 en 63.

Beluister de podcasts van Anthonie Stip (juni).

[Afl. 63](#) - Waarom dode dieren van levensbelang zijn voor natuur - met Elke Wenting.

[Afl. 62](#) - Regenwormen: bijzonder invloedrijke krachtpatsers - met Stephanie Schelfhout.

Activiteiten en berichten van anderen (vervolg)

Vogelbescherming: Webcams van "Beleef de Lente"

Alle jonge kerkuilen hebben hun eerste vlucht gemaakt; de jonge huismus is uitgevlogen en ook de eerste jonge zeearend!

[Volg ze live](#) of volg de leukste momenten.

Nadat de jongen uit hun eerste nest elders waren uitgevlogen, vond een huismussenpaar voor de allereerste keer de nestkast van Beleef de Lente voor een tweede legsel. En dat in het Jaar van de Huismus! Op de valreep dus. De webcam van de huismus is inmiddels offline, maar je kunt nog wel filmpjes terugkijken.

Natuurbericht:

- Aanzienlijke effecten op vogels van de vele regen.

Afgelopen mei was de natste meimaand in Nederland ooit gemeten. Met gemiddeld 128 millimeter neerslag tegenover een langjarig gemiddelde van 55 millimeter. Wat betekent de overvloedige regenval voor vogels en de natuur in Nederland? De effecten lijken aanzienlijk: van ondergelopen nesten, dode kuikens door onderkoeling, tot minder voedsel met vaak even rampzalige gevolgen. [Hier meer.](#)

- Natte voeten en bruine bladranden: te veel water laat bomen stikken. Naast extreme droogte is ook overmatige regenval een bedreiging voor de gezondheid van bomen. Hoewel water uiteraard essentieel is voor het leven van bomen, kan te veel water in de bodem de wortels verstikken. Dit voorjaar zagen we veel verschillende symptomen van boomaantastingen door het hoge grondwaterpeil. Van bruine bladranden tot ziektes, bij zowel loof- als naaldbomen. [Lees hier meer.](#)

- Wow, vliegen onze distelvlinders naar Zuid-Amerika?!

De distelvlinder is een bekende lange-afstandsvlieger. We weten dat 'onze' vlinders in de nazomer naar Afrika vliegen, zelfs naar plekken ten zuiden van de Sahara. Nieuw onderzoek geeft aanwijzingen dat ze soms nog verder vliegen en vanuit Afrika, over de Atlantische Oceaan, naar Zuid-Amerika gaan. Deze vlinders vliegen meer dan 7000 km, een fenomenale prestatie, waarbij een beetje wind mee wel helpt. [Hier meer.](#)

Colofon

Versijning	Het NVWC-bestuur stelt "Tsjiepl!!" samen voor NVWC-leden en belangstellenden. "Tsjiepl!!" verschijnt aan het begin van elke maand, m.u.v. augustus en wordt verzonden aan ruim 600 mailadressen.
Aan- en afmelden	Voor aan- en afmelden op "Tsjiepl!!" stuur je een e-mail aan: nieuwsbrief@nvwc.nl . Ook voor het doorgeven van een gewijzigd mailadres.
Lid of donateur worden	Wilt u meer informatie over de NVWC, stuur een e-mail naar bestuur@nvwc.nl . Wilt u lid worden of donateur, klik hier voor meer informatie.
Foto's en illustraties	Jan dirK Buizer (tangpantserjuffer, zwervende pantserjuffer, tengere pantserjuffer), Kars Veling (collage nachtvinders, iepengouduil, hagedoornvlinder, populierenpijlstaart, hommeworkshop, nachtvinders in de Zump, krabbenscheer in sloot, groot avondrood, dagpauwoog en kleine vos, vliervlinder, distelvlinder), Gerrit Jan Klop (krooneend), Margreet de Nie (volle vlinderval), Paul van Veen (sprinkhaanzanger), Annette van Berkel (steenhommel), Loes Plaisier (gevlekte zomervlinder), Cynthia van Leusden (grote weerschijnvlinder), Gijsje van Ingen (bunker, moerassprinkhaan), Hans Kunstman (kuifeenden), Johan de Kruif (veldsalie), Fieke Vos ('t Broek in de zomer), Jouke Altenburg (paartje huismus, huismus), Cees van Appeldoorn (dode steenuil).
Copyright	Berichten uit deze nieuwsbrief mogen uitsluitend integraal en met bronvermelding worden overgenomen. Foto's mogen niet zonder toestemming vooraf worden gebruikt.